

ချဉ်းနင်းထိုးဖောက်မှုများ - အာဆီယံနှင့်
ဝန်းကျင်ဒေသများတွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏
အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ

အကြောင်းအရာအချက်အလက်အချုပ် ၂။ အာရှအခြေခံအဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ် (AIIB)

အာရှအခြေခံ အဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်ကို တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းရန် အစီအစဉ်ကို တရုတ်နိုင်ငံက ၂၀၁၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ကြေငြာခဲ့သည်။ ကြေငြာပြီး နောက်တစ်နှစ်တွင် ဘဏ်နှင့်ချိတ်ဆက်ရန် သဘောတူညီ လျက် နားလည်မှုစာချွန်လွှာကို အာရှနိုင်ငံပေါင်း ၂၁ နိုင်ငံကလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ် ဧပြီလတွင် နိုင်ငံပေါင်း ၅၇ နိုင်ငံက တည်ထောင်သူအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သည်။ ATTB ဘဏ်၏ ကနဦး ရင်းနှီးမတည်ငွေမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀၀ ဘီလီယံဖြစ်သည်။ ဘဏ်တွင်ရှယ်ယာအများဆုံး ကိုင်ဆောင်ထားသူမှာ တရုတ်ဖြစ်ပြီး အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမဲပေးပိုင်ခွင့် အတွက် အများဆုံးရှယ်ယာကို ရယူထား သည်။

ဘေဂျင်းတွင် အခြေစိုက်ထားသော ဘဏ်သည် အာရှတွင်းဘဏ္ဍာရေးအခြေခံ အဆောက်အအုံနှင့် "အခြားထုတ်လုပ်မှုအခန်းကဏ္ဍများ" ကိုအာရုံစူးစိုက်ထားသည်။ ၎င်းတို့တွင် စွမ်းအင်နှင့်လျှပ်စစ်၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး၊ ကျေးလက်ဒေသအခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ရေရရှိရေးနှင့်သန့်ရှင်းရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး၊ မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး နှင့်အခြားတို့ ပါဝင်သည်။^၁ ဘဏ်၏ပထမဆုံးစီမံချက်များကို ၂၀၁၆ခုနှစ် ဧပြီလနှင့်မေလတွင် ကြေငြာခဲ့သည်။ ထိုစီမံချက်များတွင် ပါကစ္စတန်၊ တာဂျစ်ကစ္စတန်၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတို့တွင်အကောင်အထည်ဖော်မည့် စွမ်းအင်၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး တို့ပါဝင်သည်။ ပိုများသော စီမံကိန်းများကို ယခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် အတည်ပြုခဲ့ကျသည်။^၂

AIIB ၏အဓိကဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမိုင်တိုင်များ

ရက်စွဲ	ဖြစ်ရပ်များ
အောက်တိုဘာ ၂၀၁၃	သမ္မတရှိကျင်းဖျင့် က AIIB ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်းကို ကြေငြာသည်။
အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၁၄	AIIB ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်းအတွက် နားလည်မှုစာချွန်လွှာကို အာရှ ၂၁နိုင်ငံကလက်မှတ်ရေးထိုးသည်။
ဧပြီ ၂၀၁၅	AIIB က နိုင်ငံပေါင်း ၅၇ နိုင်ငံ၏ အဖွဲ့ဝင်လျှောက်လွှာများကို အတည်ပြုသည်။
ဇွန်၊ ၂၀၁၅	ATTB၏ သဘောတူညီချက်စာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးသည့် အခမ်းအနား
စက်တင်ဘာ-အောက်တိုဘာ ၂၀၁၅	AIIB ၏သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာမူဘောင်ကို ထုတ်ပြန်ပြီး အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့များနှင့် နီးနှောဖလှယ်ပွဲများပြုလုပ်။
ဇန်နဝါရီ ၂၀၁၆	AIIBဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကျင်းပ၊ ဘဏ်က စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဖွင့်လှစ်ကြောင်းကြေငြာသည်။
ဇန်နဝါရီ ၂၀၁၆	ပြည်သူ့သတင်းအချက်အလက် ကြားဖြတ်မူဝါဒကိုလက်ခံသည်။
ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၂၀၁၆	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့်လူမှုရေးဆိုင်ရာမူဘောင်ကိုလက်ခံသည်။
ဧပြီ- မေ ၂၀၁၆	AIIB က စီမံချက်ပထမအသုတ်ကိုကြေငြာသည်။
ဇွန် ၂၀၁၆	ပီကင်းတွင် ပထမနှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေးကျင်းပသည်။

AIIB အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ခြင်း

AIIB ၏ တည်ထောင်သူအဖွဲ့ဝင်များအဖြစ်နိုင်ငံပေါင်း ၅၇ နိုင်ငံကလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ဥက္ကဋ္ဌ၏ အဆိုအရ ၂၀၁၆ခုနှစ်ဇွန်လတွင် နောက်ထပ်နိုင်ငံပေါင်း ၃၀က ချိတ်ဆက်ရန် စောင့်ဆိုင်းနေသော စာရင်းတွင် ရှိနေသည်ဟု ဆိုသည်။^၃ The အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော ဇယားတွင် တည်ထောင်သူအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို ဒေသအလိုက် အုပ်စုဖွဲ့ဖော်ပြထားသည်။

AIIB တည်ထောင်သူအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ

အရှေ့အာရှ	အရှေ့တောင်အာရှ	အာရှအလယ်ပိုင်း	အာရှတိုက်တောင်ပိုင်း	အနောက်အာရှ
တရုတ် မွန်ဂိုးလီးယား တောင်ကိုးရီးယား	ဘရူနိုင်း ကမ္ဘောဒီးယား အင်ဒိုနီးရှား လာအို မလေးရှား	ကာဇက်စတန် ကာဂျစ်စတန် တာဂျစ်ကစ္စတန် ဥရဘက်ကစ္စတန်	ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် အန္ဒိယ ဒီရက် မော်လဒိုက် နီပေါ ပါကစ္စတန် သီရိလင်္ကာ	အဇာဘိုင်ဂျန် ဂျော်ဂျီယာ အစ္စရေး ဂျော်ဒန် ကူဝိတ်* အိုမန် ကာတာ ရုရှား ဆော်ဒီအာရေဗျ တူရကီ ယူအေအီး
သမုဒ္ဒရာရပ်ဝန်း	မြန်မာ ဖိလစ်ပိုင် စင်ကာပူ ထိုင်း ဗီယက်နမ်			
ဩစတြေးလျ နယူးဇီလန်				
အမေရိကား	ဥရောပ မြောက်ပိုင်း	ဥရောပ တောင်ပိုင်း	အရှေ့ဥရောပ	အနောက်ဥရောပ
ဘရာဇီး	ဒိန်းမတ် ဖင်လန် အိုက်စလန် နော်ဝေ ဆွီဒင် ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း (အင်္ဂလန်)	အီတလီ မော်တာ ပေါ်တူဂီ စပိန်	ပိုလန်	ဩစတြီးယား ပြင်သစ် ဂျာမနီ လူဇင်ဘတ် နယ်သာလန် ဆွစ်ဇာလန်
အာဖရိက				
အီဂျစ် တောင်အာဖရိက				

■ ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်မဟုတ် ■ ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်များ

တရုတ်က ဘဏ်ရှယ်ယာများ၏ ၃၀%ခန့်ကိုကိုင်ဆောင်ထားပြီး မဲပေးနိုင်သည့်ရှယ်ယာ၏ ၂၆%ကျော်ကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည်။ အန္ဒိယနှင့်ရုရှားတို့ကဒုတိယနှင့်တတိယအများဆုံး ရှယ်ယာရှင်များအသီးသီးဖြစ်ကြသည်။

AIIB အဖွဲ့ဝင်များအတွင်း ရှယ်ယာအများဆုံးကိုင်ဆောင်ထားသောအဖွဲ့ဝင်သစ်

အဖွဲ့ဝင်များ	ထည့်ဝင်ထားသော ရင်းနှီးမတည်ငွေ (အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်းပေါင်း)	မဲပေးခွင့်ရှယ်ယာ
တရုတ်	၂၉.၇၈	၂၆.၀၆%
အိန္ဒိယ	၈.၃၇	၇.၅၁%
ရုရှား	၆.၅၄	၅.၉၃%
ဂျာမနီ	၄.၄၈	၄.၁၅%
တောင်ကိုးရီးယား	၃.၇၄	၃.၅၀%
ဩစတြေးလျ	၃.၆၉	၃.၄၆%
ပြင်သစ်	၃.၃၈	၃.၁၉%
အင်ဒိုနီးရှား	၃.၃၆	၃.၁၇%
ဘရာဇီး	၃.၁၈	၃.၀၂%
ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း (အင်္ဂလန်)	၃.၀၅	၂.၉၁%

အရင်းအမြစ်- AIIB (2015)၊ ချိုင်းနားဒေလီ(၂၀၁၅)

အထက်တွင်တွေ့မြင်ရသည့်အတိုင်း တရုတ်နိုင်ငံ၏ မဲပေးခွင့်ရှယ်ယာသည် အခြားအဖွဲ့ဝင်များထက် လွန်စွာများပြားနေပြီး၊ အိန္ဒိယ၊ ရုရှား၊ ဂျာမနီ၊ တောင်ကိုးရီးယား၊ ဩစတြေးလျ စသည့် ဒုတိယ ရှယ်ယာအများဆုံး ကိုင်ဆောင်ထားသည့်အဖွဲ့ဝင် ၅ဦး၏ စုစုပေါင်း ရှယ်ယာထက် များပြားနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

AIIB၏ ကဏ္ဍအလိုက်အာရုံစိုက်မှုနှင့် ချဉ်းကပ်မှု

AIIB မှသတ်မှတ်ထားသော ရည်ရွယ်ချက်မှာ-

၁။ ရေရှည်တည်တံ့သော စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကို အားပေးရန်၊ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အခြား ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံခြင်းဖြင့် ဥစ္စာဓနဖန်တီးရန်နှင့်အာရှအတွင်း အခြေခံအဆောက်အအုံ ချိတ်ဆက်နိုင်စွမ်း မြှင့်တင်ရန် နှင့်

၂။ အခြား ဘက်ပေါင်းစုံနှင့် နှစ်ဦးနှစ်ဘက်ပါဝင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးကပ်စွာ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ဖော်ထုတ်ထားသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာအခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်ရာတွင် ဒေသဆိုင်ရာကော်ပိုရေးရှင်းနှင့် မိတ်ဖက်ကိုတိုးမြှင့်ရန်တို့ဖြစ်သည်။^၄

AIIB ဥက္ကဋ္ဌ က ဘဏ်သည် "အခြေခံအဆောက်အအုံ" ဟူသောဝေါဟာရကို ကျယ်ပြန့်သောအမြင်ဖြင့် ရှုမြင်သည်ဟုထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့သည်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ စွမ်းအင်နှင့်တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး၊ စသည့် စီမံချက်များအတွက် ပံ့ပိုးခြင်းအပြင် ဘဏ်သည် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး စသည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများတွင်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည် စေ့ငြိမ်သည်။^၅ ဘဏ်သည် သူ၏ရံပုံငွေများ ပျံ့နှံ့သွားစေရန် ချေးငွေများ၊ ရှယ်ယာရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများ (ရှယ်ယာဝယ်ခြင်း)၊ ချေးငွေအာမခံခြင်း နှင့် နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးခြင်းတို့အပါအဝင် အမျိုးမျိုးသော လမ်းကြောင်းများကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ AIIBဘဏ်သည် ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍနှင့် လည်းချိတ်ဆက်ခြင်းကိုလည်း တက်ကြွစွာမြှင့်တင်မည်ဖြစ်သည်။^၆

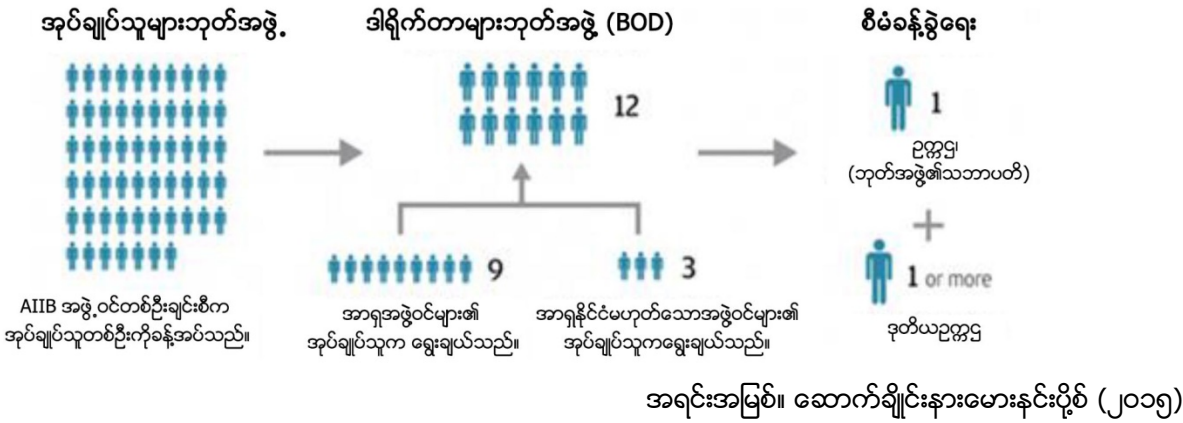
ဘဏ်သည် အခြား ဘဏ်ပေါင်းစုံ ပါဝင်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်များနှင့် ဘဏ္ဍာရေးပူးပေါင်းမှု ငါးခုအပါအဝင် ဘဏ္ဍာရေးစီမံချက် ခြောက်ခုကို ၂၀၁၆ စက်တင်ဘာလတွင် အတည်ပြုလိုက်သည်။^၇ နောက်ထပ် စီမံကိန်းခုနစ်ခုကိုလည်း ပြန်လည်း သုံးသပ်လျက်ရှိသည်။

စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၆အထိ ကြေငြာခဲ့ပြီးသော AIIB စီမံချက်များ

နိုင်ငံ	စီမံချက်	တန်ဖိုး	မှတ်စု
ပါကစ္စတန်	အမျိုးသားအဝေးပြေးလမ်းမကြီး M4 စီမံကိန်း	အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၇၃သန်း	အာရှဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဘဏ်နှင့်နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ယူကေဌာနတို့နှင့်ဘဏ္ဍာရေးပူးပေါင်းလျက်
တာဂျစ်ကစ္စတန်	D-U လမ်းမတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး စီမံကိန်း	ကန်ဒေါ်လာ ၁၀၆သန်း	ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာဥရောပဘဏ်နှင့်ဘဏ္ဍာရေးပူးပေါင်းလျက်
ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်	စွမ်းအားခွဲဝေဖြန့်ချိရေး စနစ်မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း	ကန်ဒေါ်လာ ၂၆၂သန်း	ဒါကာလျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေး သွင်းရေး ကုမ္ပဏီနှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ကျေးလက်လျှပ်စစ်မီးရရှိရေးဘုတ်အဖွဲ့တို့က အကောင်အထည်ဖော်သည်။
အင်ဒိုနီးရှား	အမျိုးသား ဆင်းရဲသား အဆင့်မြှင့်တင်ရေးစီမံချက်	ကန်ဒေါ်လာ ၂၁၆.၅သန်း	ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးပူးပေါင်းသည်။
ပါကစ္စတန်	တာဝီလာရှ ရေအားလျှပ်စစ်တိုးချဲ့စီမံချက်*	ကန်ဒေါ်လာ သန်း ၃၀၀	ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့်ဘဏ္ဍာရေးပူး ပေါင်းလျက်
မြန်မာ	မြင်းခြံဓါတ်ငွေတာဘိုင် ဓါတ်အားပေးစက်ရုံ စီမံကိန်း	ကန်ဒေါ်လာ သန်း ၂၀	အာရှဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဘဏ်နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေး အဖွဲ့အစည်း၏ ဘဏ္ဍာရေး ပူးပေါင်းမှု

AIIB ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု

AIIB တွင် အဆင့်သုံးဆင့်ရှိ စီမံခန့်ခွဲမှုဖွဲ့စည်းပုံရှိသည်။ အုပ်ချုပ်မှုဘုတ်အဖွဲ့၊ ဒါရိုက်တာများဘုတ်အဖွဲ့၊ နှင့်ဥက္ကဋ္ဌတို့ဖြစ်သည်။^{၁၀} ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် အာရှဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဘဏ်တို့နှင့်မတူပဲ AIIB တွင် အမြဲတမ်းဘုတ်အဖွဲ့မရှိပေ။ AIIB ဘုတ်အဖွဲ့အစည်းအဝေးများကို ဝီဒီယိုကွန်ဖရင့်အဖြစ် ကာလအလိုက် ကျင်းပသည်။ ထိုအချိန်တွင်စီမံချက်များအားလုံးကိုဘုတ်အဖွဲ့ကအတည်ပြုသည်။သို့သော်၊ အနာဂတ်တွင် AIIB ကဘဏ်စီမံခန့်ခွဲမှုသို့ပိုမိုဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ခွဲဝေပေးရန် စီစဉ်ထားသည်။^{၁၁} ကွဲပြားမှုအနေနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် အာရှဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဘဏ်တို့တွင် စီမံချက်အသစ်အားလုံးသည် ဘုတ်အဖွဲ့၏ အတည်ပြုချက်လိုအပ်သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့်အရေးကြီးသော စစ်ဆေး ညှိနှိုင်းရေးကို အထောက်အကူပြုပြီး ထိုအဖွဲ့အစည်းများတွင် တာဝန်ယူမှုတာဝန်ခံမှုစနစ်အတွင်း အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ်တွင် နေရာယူထားသည်။ အောက်ပါ အချက်အလက်ပြပုံတွင် ဘဏ်၏ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ရှယ်ယာကိုင်ဆောင် ထားမှုတို့ကိုဖော်ပြထားသည်။

ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် အဂတိလိုက်စားမှုဆန့်ကျင်ရေးအတွက် AIIB ကတိကဝတ်များ

AIIB ဥက္ကဋ္ဌက “သန့်ရှင်းမှုရှိစေရေး” အတွက် AIIB၏ကတိကဝတ်ကို ဇောင်းပေးပြောဆိုခဲ့ပြီး ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာစံနှုန်းများတွင် အခြေခံသည့် အာဏာပိုင်သောအဖွဲ့အစည်းယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ်ကို တည်ထောင်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပြုပြောဆိုခဲ့သည်။ သူကဘဏ်သည် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ “လုံးဝသည်းခံမည်မဟုတ်သော သဘောထား” “zero-tolerance attitude” ရှိကြောင်း အကြိမ်ကြိမ် ဖွင့်ဟပြောဆိုသည်။^{၁၀}

၂၀၁၆ခုနှစ်ဇန်နဝါရီလတွင်ကြားကာလပြည်သူ့သတင်းအချက်အလက်မူဝါဒတစ်ခုကို သဘောတူလက်ခံခဲ့သည်။ မူဝါဒက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့်လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်များကို “လျှို့ဝှက်ချက်ထိန်းသိမ်းမှုအကြောင်းပြချက်ဖြင့်အတင်းအကျပ်တောင်းဆိုခြင်း” မရှိစေပဲ ထုတ်ပြန်ပေးရန် ကတိပြုသည်။^{၁၁} ဘဏ်သည် အဓိကကျသောသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာဆန်းစစ်ချက်မှတ်တမ်းများကို

ထုတ်ပြန်ပေးမည်ဟုလည်း မူဝါဒက အရေးတကြီးအနေနှင့် အရေးတကြီး ပြောဆိုထားသည်။^{၂၂} ထိုမှတ်တမ်းများ ထုတ်ဖော်ခြင်းသည် အရေးပါသည်။ သို့သော် မူဝါဒတွင် ထိုသို့ဖွင့်ချပြမည့် အချိန်ကိုကမ္ဘာ ရှင်းလင်းမှုမရှိပေ။ အထူးသဖြင့် စီမံချက်များ၏ အချက်အလက်များကို ထိုစီမံချက်များစဉ်းစားနေဆဲအဆင့်တွင် ထုတ်ပြန်မည်လော၊ အတည်ပြုပြီးမှ ထုတ်ပြန်မည်လောဆိုသည်ကို ရှင်းလင်းခြင်းမရှိပါ။

ဘဏ်သည် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုတို့ကို ကြီးကြပ်နိုင်ရန် လမ်းကြောင်းတစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင် ရန်လည်း လိုအပ်နေသေးသည်။^{၂၃} ထို ကြီးကြပ်ရေးအခန်းကဏ္ဍမှာ ထိရောက်မှု ၊ ဂုဏ်သိက္ခာ နှင့် တိုင်ကြားမှုများ ဌာန မှ အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုဌာနမှာ ဖွဲ့စည်းပြီးသော်လည်း ရေးသားဆဲ ကာလတွင်သာ ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်မှုမရှိသေးပေ။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာအကာကွယ်များ

၂၀၁၆ခုနှစ်ဖေဖော်ဝါရီလတွင် AIIB က ၎င်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့်လူမှုရေးဆိုင်ရာမူဘောင် (ESF) ကိုသဘောတူ လက်ခံခဲ့ပြီး၊ AIIB မှ ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးသော စီမံချက်များတွင် အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် စံနှုန်းနှင့်မူဝါဒများကိုချမှတ်ထားသည်။ သုံးနှစ်ကြာပြီးနောက်ပိုင်း၊ မူဝါဒကို ပြန်လည်သုံးသပ်၍ ခေတ်နှင့်အညီ ဖွမ်းမံရမည်ဖြစ်သည်။^{၂၄} ESF က စီမံချက်တိုင်းအတွက် မဖြစ်မနေလုပ်ရမည့်လိုအပ်ချက် များကိုချမှတ် ထားသည်။ စီမံချက်အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု၊ အတင်းအဓမ္မလုပ်သော ပြန်လည်နေရာ ချထားရေးနှင့် ဒေသခံလူထု စသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ စံနှုန်း သုံးခုပါဝင်သည်။

ESF တွင် AIIB က ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ပါဝင်စေခြင်း၊ ဒေသခံလူထုကို လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းခြင်း၊ ပြည်သူလူထုနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်းတို့အတွက် အခြေခံသဘောတရားများကို ပဋိညာဉ်ပြုထားကြောင်း ဖော်ပြထားသည့် အလားအလာကောင်းသောအသုံးအနှုန်းအချို့ ပါဝင်သည်။ မူကြမ်းကို ၂၀၁၅ခုနှစ်စက်တင် ဘာလတွင် ရရှိနိုင်ပြီး၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအား မှတ်ချက်ပေးရန် သေးငယ်သောအခွင့်အလမ်းကို ပေးခဲ့သည်။ သဘောတူလက်ခံထားသည့်အတိုင်း၊ ESF တွင် ပထမ မူကြမ်းအပေါ်တွင် အရပ်ဘက်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများကတင်ပြထားသည့် အချို့သော ကိစ္စရပ်များကို ကိုင်တွယ်လျက် အရေးပါသော တိုးတက်မှုများ ပါရှိလာသော်လည်း အဓိကအားနည်းချက်များ ကျန်ရှိနေဆဲ ဖြစ်သည်။

ပြန်လည်နေရာချထားရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အတင်းအကျပ် နှင်ထုတ်ခြင်းများပါဝင်သည့်၊ ဖြစ်စေသည့် စီမံချက်များကို သိလျက်နှင့်တမင်တကာ ဘဏ္ဍာရေးထောက်ပံ့မှုပြုမည်မဟုတ်ကြောင်း AIIB ကဖော်ပြပြော ဆိုသည်။ ချီးကျူးထိုက်သောကတိကဝတ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ မူဘောင်အရ နှင်ထုတ်ခြင်းများသည် "ပြုလုပ်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်အရ အခြေခံမူလသဘောတရားများ နှင့်ကိုက်ညီသည့် အရာဖြစ်၍ သာပြုလုပ်ရနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း မူဘောင်အရ အတင်းအကျပ်နှင်ထုတ်ခြင်း၏အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွင် ထင်ပေါ်သောနယ်

ပယ်ကို လက်ကိုင်ပြုထားခြင်း (သို့မဟုတ်) ပြည်တွင်းဥပဒေများအရ မဖြစ်မနေလက်ရောက်ရယူခြင်းအားဖြင့် နှင်ထုတ်မှုပြုလုပ်သည်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမရှိပေ။ AIIB အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ဥပဒေများမှာ စီမံချက်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သောရွှေ့ပြောင်းရမှုများ သည် အထွေထွေပြည့်စုံဖူလုံမှုကို အမှန်တကယ်တိုးမြှင့် ပေးနိုင်ကြောင်း (သို့မဟုတ်)နေရာရွှေ့ပြောင်းမှုနှင့် တဆက်တည်းဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့်အန္တရာယ်များသည် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်ပြီး ရရှိလာမည့်ရလဒ်များသည် ပြည်သူလူထု ကောင်းကျိုးအတွက် မျှတကြောင်း သေချာစေသည့် ခိုင်မာသောပြဌာန်းချက်များမရှိပေ။

ဒေသခံလူအများ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ရပိုင်ခွင့်များကိုအကာအကွယ်ပေးရန် ရည်ရွယ်သည့် စံနှုန်းများကို အခြားနိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ စံနှုန်းများထက် နိမ့်ပါးသည့် စံအမှတ်တွင် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ အရေးအကြီးဆုံးမှာ စံနှုန်းများ၏နောက်ဆုံးပြင်ဆင်ချက်တွင် ယခင်မူကြမ်းတွင်ပါဝင်သည့် လွတ်လပ်သော၊ ဦးစားပေးသော သတင်းအချက်အလက်ပြည့်စုံသော သဘောတူညီချက် (FPIC) ကိုသေချာစေရန် လိုအပ်သည် ဟူသည့် ကိုးကားမှုများ ကိုဖယ်ထုတ်ထားသည်။ ကောင်းစွာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းမရှိသည့် လွတ်လပ်သော၊ ဦးစားပေးသော သတင်းအချက်အလက်ပြည့်စုံသော ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း (FPICon) အယူအဆနှင့် နှင့်အစားထိုးလိုက်သည်။ ၎င်းသည် တင်းကျပ်မှုနည်းသောစံနှုန်းဖြစ်ပြီး စံနှုန်းပြည့် FPIC ထက် ဒေသခံရပ်ရွာလူထု၏ခံစားပိုင်ခွင့်များပိုမိုနည်းပါးသွားစေသည်။

ESF သည် မူဘောင်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရန် ဘဏ်က ပျက်ကွက်မှုကြောင့် ပြောင်းပြန်သက်ရောက် ခံစားရဘွယ်ရှိလျှင်၊ ပြောင်းပြန်သက်ရောက်မှုရှိသည်ဟုယုံကြည်လျှင် ပြည်သူလူထုမှ တိုင်ကြားနိုင်သော ကြီးကြပ်မှုလမ်းကြောင်းကိုညွှန်းပို့သည်။^{၁၅} ရေးသားဆဲကာလတွင်၊ AIIB သည် ထိုဌာနအတွက် ခေါင်းဆောင်ခန့်ထားသော်လည်း လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုမူဝါဒများကိုချမှတ် ခြင်းမရှိသေးပဲ ဝန်ထမ်းအပြည့်အဝ ခန့်ထားခြင်းလည်းမရှိသေးပေ။ အခြားနိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိ တိုင်ကြားမှုလမ်းကြောင်းများ ကဲ့သို့ ခိုင်မာအားကောင်းသော ကြီးကြပ်မှုလမ်းကြောင်းသည် ဘဏ်၏ တာဝန်ခံမှုကိုထိန်းသိမ်းထားရန် အရေးပါသည်။ ထိုလမ်းကြောင်းများသည် စီမံချက်ကြောင့်ထိခိုက်ရသော လူအများအတွက် ထိခိုက် နစ်နာမှုများမဖြစ်အောင် ကာကွယ်ထားနိုင်သည်။ ထိခိုက်နစ်နာမှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့လျှင် ပြန်လည်ပြုပြင် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည်။

AIIB နှင့်အခြားဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့အစည်းများအကြား အပြန်အလှန်လုပ်ဆောင်ချက်များ။

တရုတ်တို့က AIIB သည် ယှဉ်ပြိုင်သူတစ်ဦးအဖြစ်ပြုမူခြင်းထက် လက်ရှိ ဘက်ပေါင်းစုံ ဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းများကိုပြီးပြည့်စုံစေမည်ဖြစ်ကြောင်း အထူးအလေးထားရန် စိတ်အား ထက်သန်သည်။ အဖွဲ့အစည်းအသစ်ဖြစ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် ဝန်ထမ်းအင်အား အပြည့်အဝ ရွေးချယ်ခန့်ထားရန်လိုအပ်နေသေးခြင်းတို့ကြောင့် AIIB သည် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပြီးသော

အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စီမံချက်များတွင် ဘဏ္ဍာရေးပူးပေါင်းရန် အခွင့်အလမ်းများဖော်ထုတ်ရန် စိတ်အားထက်သန်သည်။ ၂၀၁၆ခုနှစ်ပထမနှစ်ဝက်တွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဘဏ်၊ ဥရောပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်နှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ဥရောပဘဏ်တို့သည် AIIB ဘဏ်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများအတွက် အခွင့်အလမ်းများဖော်ထုတ်ရန် သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာငွေကြေးရုံပုံငွေအဖွဲ့၊ အာဖရိကန်ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ အစ္စလာမ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်သစ်တို့မှခေါင်းဆောင်များက ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် စိတ်ဝင်စားကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ရေးသားနေဆဲကာလတွင်း ဘဏ်၏ အတည်ပြုပြီးသော စီမံချက်လေးခုအနက်မှ သုံးခုတွင် ဘဏ္ဍာရေးပူးပေါင်းမှုများပါဝင်သည်။

ဤဘဏ္ဍာရေးပူးပေါင်းမှုသဘောတူညီချက်၏ဂယက်မှာ တဖက်တွင်လည်း AIIB တွင်ထပ်မံထည့်ဝင်မှုကြောင့် ရရှိနိုင်သောဘဏ္ဍာငွေ စုစည်းထားမှု တိုးမြှင့်လာမည်ဖြစ်ပြီး လတ်တလောကြိုတွေ့နေရသော ပြတ်တောက်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းရန် ကူညီပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ AIIB မှ ရင်းနှီးမတည်ငွေများ ထည့်သွင်းခြင်းသည် ဘဏ်များကို ပိုမိုကြီးမားသော စီမံချက်များရယူရန် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည်။ ဘဏ္ဍာရေးအရစွန့်စားရမှုများကို မျှဝေနိုင်မည့် အရင်းအမြစ်များစုပေါင်းရန် ခွင့်ပြုလာမည်ဖြစ်သည်။ ဂရုပြုရမည်မှာ AIIB နှင့် အခြားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းထားသော စီမံချက်များတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စံနှုန်းများ (သို့မဟုတ်) ထိုအဖွဲ့အစည်း၏အကာအကွယ် ပေးမှု မူဝါဒများ ကိုအသုံးပြုဖွယ်ရှိရာ စီမံချက်ကြောင့် ထိခိုက်ခံရသောလူအများသည်သူတို့၏ တိုင်ကြားမှုလမ်းကြောင်းများကို လက်လှမ်းမီမည်ဖြစ်သည်။

နိဂုံး

AIIBသည် ပထမဆုံးသော တရုတ်တို့အစပြုသည့် ဘဏ်ပေါင်းစုံဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ ပုံစံအသစ်ဖြင့်မြှင့်တင်ခဲ့ပြီး စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်အုပ်ချုပ်မှု ဖွဲ့စည်းပုံသည် ပိုမိုခေတ်ရှေ့ပြေးသည်။ ပိုမိုအကျိုးရှိသည်။ အာရှလိုအပ်ချက်နှင့်ကောင်းစွာကိုက်ညီသည်။ အာရှသည် အခြေခံအဆောက်အအုံအတွက် ဘဏ္ဍာငွေပြတ်လတ်မှုကို ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ဒေသတစ်ဝှမ်းရှိ အစိုးရများသည် ပမာဏကြီးမားသော အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံချက်များ၊အထူးသဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ စွမ်းအင်နှင့် အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ရေးကိုဖြည့်ဆည်းပေးသည် အခြားစီမံချက်များ တွင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်ရန်စိတ်အားထက်သန်နေသည်။ AIIB သည် ထိုလိုအပ်ချက်များ ကိုကိုင်တွယ်ရန်ပါဝင်မည်ဖြစ်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးလက်လှမ်းမီမှုများပြားလာခြင်းကို နိုင်ငံများ စွာကနွေးထွေးစွာ ကြိုဆိုကြမည်မှာ သံသယဖြစ်ဖွယ် မရှိချေ။ ဘဏ်တွင်အဖွဲ့ဝင် တိုးပွားလာမှုလျှင်မြန်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းက သက်သေပြလျက်ရှိသည်။ အဖွဲ့အစည်းသစ် တစ်ခုအနေနှင့် AIIB သည် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု မူဝါဒများကို တိုးတက်အောင်အားစိုက် လုပ်ဆောင်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ ဘဏ်တိုးတက် လာသည်နှင့်အမျှ စောင့်ကြည့် လေ့လာသူတို့က ဘဏ်၏ ကနဦးစီမံချက်များကို

မည်သို့မည်ပုံ အကောင်အထည်ဖော်သည် နှင့် AIIB ကလူမှုရေးနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စံနှုန်းများ အကောင် အထည်ဖော်ခြင်းကို မည်သို့ပြုလုပ်သည် တို့ ကို နီးကပ်စွာ စောင့်ကြည့်နေကြမည်ဖြစ်သည်။

ဤအကြောင်းအရာအချက်အလက်အချုပ်ကို **ချဉ်းနင်းထိုးဖောက်မှုများ - အာဆီယံနှင့် အာဆီယံဝန်းကျင်ဒေသနိုင်ငံများသို့ တရုတ်နိုင်ငံ၏ အခြေခံအဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဟူသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာနိုင်ငံတကာအစီရင်ခံစာမှထုတ်နုတ်ရေးသားသည်။** ဤ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှုအတွက် သုတေသနနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်ကို *Heinrich-Böll-Stiftung South East Asia, The McKnight Foundation* နှင့် *Planet Wheeler Foundation* တို့မှ ထောက်ပံ့ကူညီပေးသည်။ ဤ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှုကို *Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License* မှ ခွင့်ပြုချက် လိုင်စင် ရယူပြီးဖြစ်သည်။

- ၁. AIIB, *Articles of Agreement*, article 4.
- ၂. Jin, L. (2016, 25 June), *President’s Report to the Board of Governors: 2016 Annual Meeting of the Board of Governors Asian Infrastructure Investment Bank*. http://euweb.aiib.org/html/2016/NEWS_0625/122.html (accessed June 2016).
- ၃. Li, X. (2016, 31 May), *AIIB will have 100 countries as members by year-end: Jin Liqun*, China Daily. http://europe.chinadaily.com.cn/business/2016-05/31/content_25555463.htm (accessed May 2016).
- ၄. AIIB (2015), *Articles of Agreement*, article 1.
- ၅. Hou, L. (2015, 20 September), *AIIB Vows to Engage Private Sector in Asia’s Infrastructure Investment*, CRI English. <http://english.cri.cn/12394/2015/09/20/2202s896811.htm> (accessed May 2016).
- ၆. Xinhua (2015, 21 September), *AIIB vows to engage private sector across world in Asia’s infrastructure investment*, China Daily. http://www.chinadaily.com.cn/business/2015-09/21/content_21937599.htm (accessed May 2016).
- ၇. AIIB (2015), *Projects*. <http://www.aiib.org/html/PROJECTS/> (accessed May 2016).
- ၈. AIIB (2015), *Articles of Agreement*, article 21.
- ၉. AIIB (2016), *Operational Policy on Financing*, article 3.5.1.
- ၁၀. Xinhua (2015, 23 March), *AIIB to have zero-tolerance for corruption: official*, Xinhuanet. http://news.xinhuanet.com/english/2015-03/22/c_134087672.htm (accessed May 2015).
- ၁၁. AIIB (2016), *Public Information Interim Policy*, article 4.
- ၁၂. AIIB (2016), *Public Information Interim Policy*, article 7.
- ၁၃. AIIB (2015), *Articles of Agreement*, article 26.
- ၁၄. AIIB (2016), *Environmental and Social Framework*, para 4.
- ၁၅. AIIB (2016), *Environmental and Social Framework*, para 64.